

कोलपूर : कोलपूरच्या प्रतिष्ठित अंबाबाई मंदिरात पुजा-यांनी प्रशासनाच्या भूमिकविरोधात ठिय्या आंदोलन सुरू केल्याने मंदिर परिसरत एकच विषय सुरू झाला आहे. मंदिरातील धार्मिक विधी, पारंपरिक पुजा आणि प्रशासनाच्या हस्तक्षेप या द्वयामुळे पुजा-यांनी नाराजी व्यक्त केली आहे. या आंदोलनामुळे मंदिर व्यवस्थापन आणि धार्मिक परंपरांचा मुद्दा पुन्हा एकदा चर्चेत आला आहे. मंदिरातील धार्मिक विधी आणि परंपरांमधील प्रशासनाकडून अतिरेक हस्तक्षेप केल्या जात असल्याचा आरोप पुजा-यांनी केला आहे. अशा हस्तक्षेपामुळे पारंपरिक पद्धतीने पुजा करण्यास अडचणी निर्माण होत असल्याचे त्यांचे म्हणणे आहे. त्यामुळे प्रशासनाने धार्मिक परंपरांचा विचार करून नियमन घ्यावेत, अशी भूमिका आंदोलक पुजा-यांनी घेतली आहे.

या आंदोलनामगे मंदिरातील काही विशिष्ट घटनांचीही संदर्भ असल्याचे सांगितले जात आहे. देवीच्या मूर्तीशी संबंधित तसेच नरान व्यक्तींमध्ये घडलेल्या काही प्रसंगीमुळे पुजा-यांमध्ये दारजी निर्माण झाली आहे. याशिवाय, पोलीसाला वायनामुळेही पुजा-यांनी आक्षेप घेतला आहे. कर्मचारी किंवा पोलीसाला धूमिकेची दखल घेऊन योग्य ती कारवाई करावी, अशी मागणी पुजायांकडून करण्यात येत आहे. दरम्यान, या प्रकारामुळे मंदिर परिसरत काही काळ तणावपूर्ण वातावरण निर्माण झाले होते. परिस्थिती हाताळण्यासाठी पोलीस प्रशासन आणि आंदोलक पुजा-यांच्यात चर्चा सुरू असल्याचे समोर आले आहे.

पक्ष्यांचे स्थलांतर

जागतिक स्थलांतरित पक्षी दिसस हा दरवर्षी दोन वेळा साधारण केल्या जातो जिथे एकंदर मे महिन्यात आणि दुसऱ्यात ऑक्टोबर-मे महिन्यात. हा दिवस स्थलांतर करणाऱ्या पक्ष्यांच्या संरक्षणघाटी महत्त्वाची जीवनीय कर्मकांड देतो. स्थलांतर करणारे पक्षी आपल्या त्यांना महत्त्वाची भूमिका बजावतात, कारण ते वातावरणातली बदल, हवामान आणि परिसंस्था यांचा संकेत देतात. या दिवसाच्या माध्यमातून जागतिक स्तरावर पक्ष्यांच्या स्थलांतराच्या प्रक्रियेचे ग्राह्यग्या अद्यवृत्ती, त्यांची निवासस्थाने, अन्नाची कमतरता, आणि मानवी हस्तक्षेपाबद्दल निर्माण होणारे थोके बाधा केंद्रित केले जाते. सन २०१४ मध्ये या दिवसाची थीम 'जल आणि स्थलांतरित पक्षी' आहे, ज्यामध्ये पक्षी आणि त्याच्या गुणवत्ता आणि संरक्षणघाटा स्थलांतर करणाऱ्या पक्ष्यांवर होणारा परिणाम दर्शवला जातो.

आजगीक स्थलांतरित पक्षी दिवस पक्षीसंवर्धनमाहात्म्य महत्वाचा आहे, ज्यामुळे जागरूकता वाढवून पक्षांचे जीवन रक्षण करण्यासाठी अनेक उपक्रम आयोजित केले जातात. स्थलांतरित पक्षी म्हणजे अनेक शोषणास्पदां, अनुकूल व हानामागसाठी किंवा विषा (अंधील चालणे) करपासाठी दरवर्षी दक्षिण ऋतुत आणे प्रेरणादातु दुसऱ्या प्रदेशात प्रवास करता येण्या योग्य. उत्तर गोलार्धात हिवाळी सुरु झाल्यानर अनपचा हुटहुटा निर्माण होतो आणि कडाक्याची थंडी पडते, त्यामुळे हे पक्षी दक्षिणकडील उष्ण किंवा समशीतोष्ण प्रदेशांकडे जातात. भारतात दरवर्षी सुमारे १२ देशांतून सुमारे ३०० प्रजातीचे स्थलांतरित पक्षी येतात. सर्व्हेर ते ओक्टोबर दरम्यान हे पक्षांचे थवे भारतात पोहोचू लागतात. पक्षी प्राधान्यते मध्य आशियाई उपप्रदेशात सारख्या विशिष्ट मार्गांना यापर करतात. भारतातील काही प्रमुख स्थलांतरित पक्षी- रायथ- फ्लेमिंग : गुबानी नदीचे सुंदर पक्षी जे अनपचा शोषात पोहोचत जायावर किंवा समुद्रकिनाऱ्यांपर येतात.

सायबेरियन क्रैन: सायबेरियाच्या थंड प्रदेशातून हिवाळ्यात भारताच्या केवलादेव राष्ट्रीय उद्यानात येतात. बार-हेडेड गीझ (पहाडी हंस): मध्य आशियातून हिमालयाचा उच्च उंच प्रदेश ओलांडून भारतात येणारा पक्षी.

नॉर्दर्न पिनटेल: बदकांच्या प्रजातीतील हा पक्षी युरेशिया आणि उत्तर भागातून भारतात थळ्याने येतो.

मुलाबी गैरिकनः युरोपमधुन उत्तर भारताच्या पाणथळ प्रदेशात स्थलांतर करतो. काही स्थलांतरित पक्षी बघाचेच असल्यास जाणाऱ्या पक्ष्यांचे स्थलांतर ही पक्षिजीवनामधली एक विशिष्ट घटना आहे. पक्षी खाद्यासाठी, हवामान बदलामुळे तसेच पिल्ल्यांसाठी परिस्थितीसाठीही स्थलांतर करतात. सदा सर्वकाळ अनुकूल परिस्थिती लाभण्यासाठी वसतिस्थान निर्याततणे आणि आलूनच पालनू केलेला बदल म्हणजे स्थलांतर आणि स्वास्थ्या लॉड्ससमोर थोसमन या शास्त्रज्ञाने केली आहे. स्थलांतरादरम्यान पक्षी मूळ वसतिस्थान ते हिवाळी मुकाम आणि परत मूळ वसतिस्थान, असा प्रवास करतात.

जन्मकाल पक्षी हिरवायला भातायसा दक्षिण भाता थालां करता काता. आम्हिक वन हा पक्षी सर्वात मोठे थाल्यांकर काता. तो उत्तर ध्रुव ते दक्षिण ध्रुव व परत उत्तर ध्रुव असा जवळ जवळ ३६ हजार कि.मी. का प्रवास एक वर्षात करता. सुमारे १५९ प्रजातींचे पक्षी थाल्यांकर करून भातात येतात. त्यामधे घाटयुवा, तसेच, शेंडीवाक, लालसरुडी, थोले व धाकटे मारल, तरंग, गव्हाल, काकका ही बरेचके पक्षी वाक व पक्षावर्ग हे गुज येतात. चाम्पा, अवाक, तुतवार, शेकाय्या, कारंबव, उचच, सोनीचलया, कुरुल, असे पाणधुरीचे पक्षीही येतात. तसेच गणपिचस, कुरुल, शंकर, घोवी, क्रीच या पक्ष्यांरोबरच लहलह ससागर, शिक, कवड्या हांरिंग, तसा, रयेन कुकुरी, खरुची हे शिकारी पक्षीही येतात.

उत्तर गोलार्धात हिवाळ्यात निर्माण होणारा खाद्याचा तुटवडा हे तेथील पश्यांच्या स्थलांतराचे प्रमुख कारण असते असे काही पक्षशास्त्रज्ञांचे मत आहे. अलीकडील संशोधनातून असे सूचित होतं, की पश्यांच्या स्थलांतरात दिवसाच्या कालावधीतील बदल कारणीभूत होतो. दिवस जसा लहान अथवा मोठा होतो तसा त्याचा पश्यांच्या शरीरातील पौष्ट्य आणि पिनीअल ग्रंथीवर परिणाम होतो. त्यामुळे पक्षी अस्वस्थ होतात आणि योग्य वेळ आली की स्थलांतराचा प्रवास सुरू करतात.

निओ आर्विकर निओ गौर्णिकर हवाई मांग - पश्चात्त स्थलांतर
उपर आणि दक्षिण अमेरिकरदरम्यान होये. ब) युरेशियन
अफ्रिकन हवाई मांग - युरोप, आशिया आणि अफ्रिकन या
खंडोंच्या दरम्यान होणारे स्थलांतर. क) ऑस्ट्रेलियन हवाई
- दक्षिण पूर्व दरम्यान आणि ऑस्ट्रेलिया या दरम्यान होणारे
स्थलांतर. ड) पेलोजिक हवाई मांग - समुद्रपार होणारे स्थलांतर.
भारतीय उपखंडात दोन मागीनी पक्षी स्थलांतर करून येतात.
प्रायोजी सर्वात महत्त्वाच्या मांग हा इंडस व्हॅली मांग म्हणून
ओळखला जातो. हा आंतराष्ट्रीय मान्यता मिळालेला,
पाणथळीच्या पक्ष्यांच्या चौथ्या क्रमांकाचा मांग म्हणून ओळखला
जातो. भारतात येणारे महत्त्वपूर्ण पक्षी या मागीन येतात.

नॉर्वेजियन नोबेल समितीने ९ ऑक्टोबर २०२६ रोजी ऑस्लो येथे आंतरराष्ट्रीय कायदा, जागतिक शांता आणि मानवी हक्कांच्या रक्षकांसाठी अनुभूतिपूर्ण समर्पित करण्याच्या दक्षिण आफ्रिकेच्या कायदेदंडाच्या प्राथमिकी नवीनतम "नावी" पिल्ल्यांसाठी २०२६ चा प्रतिष्ठित शांता नोबेल पुरस्कार जाहीर केला. ९ ऑक्टोबर २०२६ रोजी झाम्बिया ही घोषणा समकाळीन जागतिक बदलावर अत्यंत निष्ठापूर्ण आणि ऐतिसारिक मानवी जात आहे. जगभरात वाढता भूराजकीय तणाव, युद्धजन्य परिस्थिती आणि आंतरराष्ट्रीय संस्थांच्या अधिकांवर प्रसन्नचिन्ह निर्माण होत आहेत, नोबेल समितीने ८५ वर्षांपासून पिल्ल्यां यांच्यातील निवड शांततेच्या मूलभूत मूल्ये लक्षात घेऊन लक्ष वेधून घेतले. शाश्वत शांता ही केवळ शस्त्रांची अनुपस्थिती अथवा तात्पुरती सुरक्षेची नसते, तर ती मानवी प्रतिष्ठे, निष्पक्ष व्यवस्थेव्यवस्था आणि कायद्याच्या सारसंगीत राबत्यावर आधारलेली असली पाहिजे, हा दाम विचार या पुरस्काराच्या माध्यमातून अर्थोपस्थित झाला आहे. आंतरराष्ट्रीय न्यायव्यवस्था दिलेली कायदेशीर प्रस्थापने प्रत्यक्ष

प्रा. डॉ. सुधीर अग्रवाल
वर्धा

जमिनीवरील पीडितांपरत
पोलोचवणार्कर दीपस्तंभ म्हणून
त्यांच्या संपूर्ण जीवप्रयत्नासाठी
हा समर्थक गौरव ठरला आहे.

बीजेपी पिकर्यां यांच्या न्यायलयांनी
आणें माननामिकांकर लढयांकर
बीजेपी आक्रमिकांकर अलंकरण
भीषण अशा पंगडबिंदी राजकीय
विचारांवरून रोवली गेली. दक्षिण
आफ्रिकेतील डोवेल शहराकर
जमालय भारतीयांकर कुटुंबांकर
समालया पिळर्यां यांनी प्रचंड
सामाजिक व राजकीय विभाजन
कर कर कर शिष्टांकर कर कर. वर्ष
१९९६ मध्ये दक्षिण आफ्रिकेच्या
नामाल प्रतांत स्वतःच्या स्वातंत्र्य
विकसील सुरू करणया त्या
पिळर्या कुमपांकर यांकर गैर-
न्याय्य मिला कर कर ठरला.

तत्कालीन पंगडबिंदी व्यापस्तंभ
आयत्यांकर दारे त्यांकरसाठी
नसताना, त्यांनी रॉबिन
आर्यांकरडारेल कुमसिद्ध तुरुंगांकर
मंडळु ठेवणयात आफ्रिका नैलस
पडंनू यांच्यांकर आलंकरण
रंजनंकर करीसया प्रमुख
रंजनंकर करीसया निर्भांडण
कर करीसया लढा दिला. तुरुंगांकर
मंडळु रोवणयांकर होणारा अनिष्ट
छळ रोखणयासाठी त्यांनी
पेंतहासया यांचकर दाखल

केल्या; तसेच बंदिवांनांना
साधकालांशी येत संवाद
सामक्याचा, वैद्यकीय उपचार
मिळवण्याचा आणि कुटुंबाशी
संपर्क प्रस्थापित करण्याचा
मूलभूत कादेशीर अधिका
मिळवून देण्यात त्यांनी निर्णायक
भूमिका बजावली. दक्षिण
आफ्रिकेत वृद्धांपाचा अत
झाल्यावर, वर्ष १९९५ मध्ये
तत्कालीन राष्ट्राध्यक्ष नेल्सन
मंडेला यांनी दक्षिण आफ्रिकेच्या
उच्च न्यायालयात त्यांची
न्यायाधीश म्हणून नियुक्ती केली
आणि त्या देशाच्या उच्च
न्यायालयात पोहोचण्याच्या
पहिल्याच गैर-येत महिला
न्यायाधीश उरल्या.

देशांतगत	स्तरावारी
आंतरराष्ट्रीय	गुहेगरी
न्यायव्यवस्थेत	पर्याप्त
केल्यानंतर न्यायमूर्ती पल्लड	
जाणी घेतलेले कायदेशीर नियम	
याचिकात न्यायशास्त्रात कांती	
घडवणारे ठरले.	संयुक्त
राष्ट्रासंबंधी स्थापन केलेल्या	
रावाडा अंतरराष्ट्रीय गुहे	
लवादाच्या अधिका असताना, २	
संदेश्वर १९९८ रोजी त्यांनी	
'जीन-पॉल आकोयेसू' खटल्यात	
दिलेला निकाल जादव्यात	
कायदेशीरपणे इतिहासात मिलाचा	
कायड ठरला. युद्धाच्या आंगा	
वांशिक संघर्षांच्या काळात	

महिलांवर होणारा बलात्कार
आणि लैंगिक अत्याचार हा
केवळ धर्मीक हिंसाचारा नसून
तो सुनिश्चित 'नरसंहार' आणि
'युद्धगृह' आहे, अशी
विश्लेषणाची व्याख्या प्रस्थापित
करणारे हे जातीतील पहिलेच
महिलाक्षेत्र उरले. या क्रांतीकारी
योगदानानंतर, वर्ष २००३ मध्ये
नेपरलँड्समधील हेग येथे नव्यने
उत्तराल झालेल्या आंतरराष्ट्रीय
गुन्हे न्यायालयात त्यांची पहिल्या
न्यायाधीश पदवीसवर निवड
झाली. वर्ष २००३ ते २००८ या
कालावधीत त्यांनी आंतरराष्ट्रीय
न्यायालयाची
संस्थापक रचना आणि
जागतिक मानवाधिकार
कायद्याचे निष्पक्ष अत्यंत भक्कम
केले.

२८ जुलै २००८ रोजी संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या आमसभेत नवी पारिष्ठ्यि यांची संयुक्त राधा मानवाधिकार उच्चायुक्त राधा सर्वोच्च पदावर निवड झाली आणि १ सप्टेंबर २००८ ते ३१ ऑगस्ट २०१४ या कालावधीत त्यांनी २०१४ ची राधा सांभाळली. या सहा वर्षांच्या कार्यकाळात त्यांनी जगातील बऱ्या सत्तांचा राजकीय दबाव झुजात्मक युद्धग्रस्त प्रदेशांमधील निष्पाप नागरिकांचे रक्षण, वर्णभेद, जातीयवादाचे महिलांवरील अत्याचार आणि

अपत्यसंस्थाकाविषय
 दाडपट्टयाहीविरोधात जाणितक
 पाडव्याने निर्मांड भूमिका घेतली.
 म्यान्मार्मार्चाही शौरव्या मुस्लिम
 म्यान्मार्मार्मार्चाल झालेल्या लष्करी
 अत्याचारांवासी
 त्यानी
 म्यान्मार्चापासून आंतर्राष्ट्रीय
 म्यान्मार्चापासून आवाज उडवला.
 म्यान्मार्चापासून हिंसाचाराक
 केळय देशांतोपांतोपासून मनात
 तो 'वांशिक संहार' आणि
 अमान्यतेविषयक
 म्यान्मार्चापासून राष्ट्रपती
 अत्याचारांनो ठामपोसं झाले. या
 अत्याचारांवासी
 जवानबाद
 अनेकगुण म्यान्मार्चा लष्करी
 नेतेवाचून
 आंतर्राष्ट्रीय
 म्यान्मार्चा आणि आंतर्राष्ट्रीय
 गुणुने म्यान्मार्चा खडले
 म्यान्मार्चापासून कायदेशीर पुरावे
 आणि स्वतंत्र अवाजाल सादर
 म्यान्मार्चा त्याची भूमिका अनेक
 म्यान्मार्चा लष्करी.

गेल्या काही काळापासून आंतरराष्ट्रीय मुत्सद्देगिरी आणि विविध करारांच्या पार्श्वभूमीवर डोनाल्ड ट्रम्प यांच्या नावाची शांततेच्या नोबेलसाठी चर्चा आणि शिफारस सुरू होती. मात्र, नोबेल समितीने राजकीय प्रभावाएवजी आंतरराष्ट्रीय मानवाधिकार आणि कायद्याच्या क्षेत्रात आयुष्यभर प्रत्यक्ष काम करणाऱ्या एका लढवऱ्या

कार्यदेतऱ्याची निवड करत
मार्ता पिल्लई यांचा नावावर
शिक्षकांमधून केले. डनच्या
समाधानावर वस्तुनूत सुरु झाले,
मिजक्यामधील सुरु झाले
कोटड्यातील कैद्यांना त्यां
जिजक्या देणारा आणि हेग
मिजक्यामधील आंतरराष्ट्रीय
यांच्याचिकार्यावर
पोलीसचलेला मार्ता पिल्लई यांचा
जीवनप्रवास हा सतेपेक्षा
कारकाच्या अधिपत मोठे असते
चचेर निवड करतो. आंतरराष्ट्रीय
मार्ता हे केवळ आंतरराष्ट्रीय
कारकावर निवड चचेर विषय न
महाराष्ट्र, ते पृथ्वीवरील लयेक
शोषिताच्या आणि निव्वसिताचे
कारकादेशी संसक करच बनले
पाहिलेजत, हा वस्तुनिष्ठ संदेश
मिजक्यामधील संपन्न कालीतुत जगाला
या नोबेल सन्मानातुत जगाला
मिजक्या.

१०. सिंसर रोजी ओस्त्रो येथे
होणच्या एक विशे समारंभत
मार्ता पिल्लई यांना हा पुरस्कार
अधिकृततुत प्रदान करणत
येथेणार आहे. भारती वंशज्या
कारका ज्येष्ठ महिलेला हा सर्वोच्च
जागतिक बहुमान मिळाल्याचा
अधिकृततुत प्रदान करणत
आणि
संघटनाकडून त्यांचे स्वागत केले
जाते आहे.

- १५६५५४३७५

तिसऱ्या टी-ट्वेंटी सामन्यात भारताने फासे पलटवत मालिकेत घेतली आघाडी

अध्यायक शर्मांच्या (६९)
 धडांकरिता खेळीच्या नामना
 वातावरण अस्वीकृत सिंग व नमन
 जोर जांच्या गोलंदाजीच्या
 जोरावर भारतात येवईल की
 येथे झालेल्या तिसऱ्या टी२०
 सामन्यात वेस्ट इंडिजवर १४४
 धावांनी विजय मिळवून घेतला
 समर्थींच्या मार्फित २१ प्रथम
 आशी आघाडी घेतली. २२-म्या
 फलंदाजी करताना भारतीय
 गणपत २०२० पकडत संपला
 सामना २२१ धावा केळीया
 रुची येथे खेळल्या गेल्या
 दुसऱ्या टी२० सामन्यात २५०
 धावांचा पाठलग करताना
 २२४ धावांचे लक्ष्य वेस्ट
 इंडिजसाठी संपे वाढले होते.
 तय्यार, भारतीय गोलंदाजी
 अचूक गोलंदाजी करत पाहण्या
 संधाला सामना जिंकू दिला
 नाही. दवर्बिंजीही भारतीय
 गोलंदाजीत सधं दिली. वेस्ट
 इंडिजचा संप २०२० पकडत ७
 टी२० सामना करताना

अभिषेकची बॅट गर्जली
यानंतर, भारतीय फलंदाजांनी,
विशेषतः अभिषेक शमाने,
आक्रमक पवित्रा घेतला.
होळकर स्टेडियमच्या लहान
मैदानावर, ते इतक्या

डॉ.दत्ता विधावे
क्रिकेट समिक्षक

आत्मविश्वासाने फटके खेळते
होते, जणू काही ते नेमद्वारे
सावध करत आहेत. त्या
सिंहाजे तेव्हा ते चेडू
परिणामेबारे पाठवतात
त्याने १८ चेडूंचेय अर्थशातक
पूणे करून आला इतय सव
कृती. पण नंदयश्वर घडामोडी
अजून वाच्योचो होत. १२५
धनवत एक गडी बाद
आसताना, भारतीय ससे मोदी
वाससंख्या उभारण्याचा
तयारी होतो, पण पुढच्या ४०
चेडूंचेय तीमारी चिडी बाद
झाल्याने सामान्यते निर्माण
होत. रॉस्टन ससे नवव्या
पेक्षात गेलोजीजोसादी पत
आला आणि ईशान किशनने
पेक्षाकर मारुलू त्याचे स्वागत
करे. पण त्याने पुढच्याच
पेक्षाकर अडकाला पुन्हा एकदा
जोळवत अडकवला.

चेसचा चौथा बळी

जाळ्यात अडकलेला किशन
पुढे झेप घेण्याचा प्रयत्न करत
असताना यष्टीचीत झाला. टी-
२० सामन्यात रॉस्टन चेसने
किशनला बाद करण्याची ही
चौथी वेळ होती. किशनने १८

चेंडूमध्य ३७ धावा केल्या
आणि १०८ धावांची भागीदारी
संपुष्टात आणली. त्याच
षटकाच्या पाचव्या चेंडूवर,
भारतीय कर्णधार श्रेयस
अय्यरही एका धावेवर पायचीत
झाला.

है अथर्व अधिकक मोठे होते
काखेइ मानला जातो, पण तो
एका सरळ चेंद्वर फसला.
सर्वात मोठा धक्का पुढच्याच
प्रेक्षकात बसला, जेव्हा
स्प्रिंगच्या बाउ-सरवर
अभिषेकचे टायमिंग चुकले.
चेंद्वर बॅटच्या चरम्या कडेला
लागला आणि इतर अनेक
गोलंदाजांनी तो हवेतच झेलला,
ज्यामुळे त्याची शानदार खेळी
संपुष्टात आली. अभिषेकने ३०
चेंद्वरमध्ये ६९ धावा करून
प्रेक्षकांचे मनोरंजन केले.

अचानक मंदानावर शांतता
पसरली, प्रेक्षकांच्या चेहऱ्यावर
निराशा पसरली आणि सर्व
आशा तिलक वर्मावर केंद्रित
झाल्या. तिलक वर्मा (२०)
जबाबदारीने खेळला आणि
धावगती मंदावू दिली नाही.
खालच्या फळीतील
फलंदाजांनी मोठ्या
धावसंख्येपेवजी जलद

खेळीला प्राधान्य दिले. धावा कमी होत्या, पण संघाचा धावफलक पुढे सरकत राहिला.

भारताची संघ सूचनात
लखनौ आणि रांची येथे
खेळण्या गेलेल्या टी२०
सामन्यांमध्ये, लक्ष्मणा
पासलगाव करणाऱ्या संधाने
विजय मिळवला आहे. तज्ज्ञ
इंदूरमध्ये वेस्ट इंडिजच्या
कडीलधारेने नफेकत विक्रम
जालाला प्रथम फेलिंगीसाठी
आमंत्रित केले. सामन्याचा
इशका सधे होत को. जवळस
अकरा वर्षात पहिल्यादाच
भारतीय संघाने पहिल्या दोन
पटकांत फेलिंगी चौकार मारला
नाही. निशिया रेटने २१, आणि
पटेलने २० प्रसिददा सिमने
२१ आणि शशिदासने १३
धावा नाबाद केल्या. करिविजय
पेय्याना गोलंदाज अधिक
वेगवान ठरले. त्यांची एकूण २१
पटके गोलंदाजी करत १४२
धावांचा पाच बळी घेतले, तर
फिफाची गोलंदाजीना आठ
पटके गोलंदाजी करत ७५
धावांचे दोन बळी घेतले.

यापूर्वी असे जानेवारी २०२४ मध्ये बंगळूरु येथे अफगाणिस्तानविरुद्धच्या टी२०

सामन्यात घडले होते. तेव्हापासून संधाने ७७ सामने खेळले आहेत. दुसऱ्या षटकात एक मोठा धक्का बसला, जेव्हा संजू सॅमसनने (३) शेमार जोसेफच्या १५०.८ किमी प्रतितास वेगाच्या चेंडूला फिल्ड करण्याचा प्रयत्न केला आणि मिडिव्हेकेटला उथ्था असलेल्या निकोलस पूरनने सोपा झेल दिला.

विक्रमांवर एक नजर
अभिषेक टी-२० आंतरराष्ट्रीय
क्रिकेटमध्ये सर्वात जलद
२००० धावा करणारा फलंदाज
उरला. त्याने हा पराक्रम १२४
चेंडूमध्ये केला. अभिषेकने २०
शेका कमी चेंडूंमध्ये अर्धशतक
पूर्ण करण्याची ही आठवी वेळ
आहे. इतर कोणत्याही
फलंदाजाने तीनशेधा जास्त
वेळा ही कामगिरी केलेली
नाही. अभिषेकने आपल्या टी-२०
आंतरराष्ट्रीय कारकिर्दीत
अर्धशतक झळकावण्याची ही
१४ वी वेळ आहे. या
मािलकेतील हे त्याचे पहिले
अर्धशतक आहे.

तिलक वर्मा विचित्ररित्या
धावबाद
ही घटना तेव्हा घडली जेव्हा
गडकेश मोती वेस्ट

है जन्मकन्दू गोलाङ्गनी करत
 ध्याया खाली झुकलेका
 फुटकोटाँस चेंडू अक्षर पढेन
 ध्याया स्वस्वे अर्था दशेने
 खेड्छेला आण थियि असलेया
 कामिल पूरनेन चेंडू
 सीमारेषेच्या बाहेर जाऊ
 प्रत्येकप्रासादी अप्रिम प्रयत्र
 चेंडू चौकर गेला असे
 तिलक आण अक्षर यास
 नवलेन आणि घाव पुन
 क्यातनेन, त्यानी आण्ण
 ध्यावा न घेता खेळपुर्ज्या
 अक्षरणी एकत्र उरा राहिले.
 सुसरीकडे, पूरनेन प्रथम
 अक्षरच्या पेटले चेंडू फेकेला
 पण पेटले आधीच क्रोडजर
 मोहीछेला होता. त्यानंतर शाई
 भरलेने दुसऱ्या टोकला
 फेकेला. त्यावेळी तिलकला
 थोड्याचणी जाणीव नव्हती, पण
 त्यानीने वेळ न घालवाना चेंडूने
 थोडी उडवल्या. त्यानंतर
 तिसऱ्या पंचांनी निर्णयाच्या
 निगुरालोकने चेंडू आणि
 तिलक धावबाद झाल्याने
 निश्चित केले. ते १६ चेंडूमध्य
 ३२ धावा करून बाद झाले.
 आता मलिकलेन दोन सामने
 बाकी असुन सामनेत यापैकी
 एक चेंडू भरि सामना जिंकला तरी
 मलिकला जीवनाच्या झोळीत
 वाजंज झाले. मात्र भारत देवाच्या
 आलेला विजड जस जमाने
 निश्चितीकर करत असल्याने
 भारताला ते आपले मनुष्ये
 सहजासहजी पूर्ण करू देतील
 अशी नाही.

- १०९६३७०८२ -

आपत्ती जोखीम व्यवस्थापन: मानवतेवरील दुष्परिणाम हरण

आपती जोखीम कमी करण्यासाठी हा आंतरराष्ट्रीय दिवस आहे, या दिवसाचे उद्दिष्ट म्हणजे आपत्तीचा धोका कमी करण्यासाठी जगभरात घेण्यात आणिलेल्या प्रयत्नांचा अधिक सक्षम बनवणे. नैसर्गिक आपत्ती जसे की पूर, भूकंप, चक्रवात, वगणें आपण दुष्काळ यामुळे मानवी जीवन, मायमता आणि वसाहतीवरणवर मोठे दुष्काळ होतो. असा आपत्ती धोका कमी करण्यासाठी वेळेवर आपत्तीयोजना, आपत्कालीन प्रतिसाद आणि पुनर्बांधणी यांचा समावेश होतो. या दिवसाचे उद्दिष्ट लोकांना सुरक्षित आणि दुष्काळ जीवने देण्याचा दिशेने काम करणे आहे, जेणे करून आपत्तीचा धोका कमी होऊन

कृष्णकुमार निकोडे
गडचिरोली

मानवतेवर त्याचा दुष्प्रभाव
कमी होईल.
या दिवसाच्या माध्यमातून
जागतिक स्तरावर सरकार
संस्था, आणि नागरिक यांना
आपली व्यवस्थापनाच्या योजने
तयार करण्याचे महत्त्व पटवले
जाते. सन २०२४ च्या थीमनुसार
आपलीचा प्रभाव कर्म
व्यवस्थासाठी उपाययोजना
यामध्ये त्राण उपाय, शासन
बांधकाम आणि सामुदायिक
सहभाग महत्त्वाचे मानले जाते.
आपली आणि जोखीम निवारण
महणजे संभाव्य नैसर्गिक किंवा
मानवनिर्मित आपत्तीचा धोका
त्यांची तीव्रता आणि त्यामुळे

किंवा कमी करण्यासाठी केलेली शास्त्रज्ञांना पूर्वतयारी आणि उपाययोजना होय।
महत्त्वाची गोष्टी जोखीम यासंबंधी आपल्याच्या संकल्पना-आपटी / विपत्ती: निर्सागत वा समाजात घडणारी घटना ज्यामुळे किंवा टोकाची घटना दुरुमळे जीवित, मालमत्ता आणि पर्यावरणाचे मोठे नुकसान होते. उदा. पृकप, पर्व, वादळ, भूस्खलन इत्यादी.

असुरक्षितता: एखाद्या व्यक्तीची, समाजाची किंवा संरचनेची असुरक्षितता, जी आपत्तीचा मुकाबला करण्याची क्षमता कमी करते. जोखीम : आपत्ती घडण्याची शक्यता आपली त्यामुळे होणाऱ्या हानीचे प्रमाण यांचे गणितीय किंवा सभाव्य स्वरूप.

क्षमता: आपत्तीचा सामना

करण्यासाठी आणि त्यावर मात करण्यासाठी उपलब्ध असलेली साधने, कोणत्या आणि तक्रार. आपली जोखीम निवारणाची प्रमुख उद्देश्ये- आपत्तीची शक्यता आणि तंत्रज्ञान कमी करणे. जीवितहानी आणि आर्थिक नुकसान जास्तीत जास्त टाळणे. सुसंवादाची आपत्ती सहन करण्याची किंवा सार्वजन्याची क्षमता वाढवणे. पूर्वसूचना प्रणाली आणि तंत्रज्ञानाचा वापर करून वेळेवर कृती करणे. आपत्ती व्यवस्थापनाचे प्रमुख उद्देश्ये- (१) आपत्तीपूर्व तयारी : आपत्ती येण्यापूर्वी केले जाणारे नियोजन, रीती तालीम आणि आपत्ती प्रतिवाद दल सज्ज ठेवणे. (२) प्रतिबंध व तंत्रज्ञान कमी करणे : धोक्यादायक

बाधकामानां प्रतिकर्षणं करणे,
 पोषायांमन्तु प्ररुचन करणे आणि
 पोषायांमन्तु नुयोजन करणे
 (३) प्रतासदः अपाती
 आल्यानंतर त्वरित बाचावक
 सुरू करणे, लोकांना सुरक्षित
 स्थळी हलणारे आणि अन्न-पाणी
 पुरवठा करणे. (४) पुनर्वसन आणि
 पुनर्बाधणे : उद्धरण झालेली
 घरे, रस्ते, जीव आणि इतर
 पायाभूत सुविधांची पुन्हा उभारणे
 करणे आणि बाधित लोकांना
 पुन्हा सक्षम करणे.
 अंधक माहितीसाठी आपण
 महाराष्ट्र राज्य आपती
 व्यवस्थापन प्राधिकरणा येा
 अधिकृत संकेतस्थळा या
 देऊ शकता.

आपती जोखीम कमी करणयाचा
 उद्देश. आपती घडण्याची शक्यता

हम की करणे हा आहे. यादृकोनाला डीआरआर किंवा वापसी
आपली जोखीम व्यवस्थापन न
असेही म्हणतात. जेव्हा आपली त्रुटि
देखील त्याचे त्या
हम डीआरआरचा उद्देश समुदायांना
अधिक मजबूत आणि आपली
प्रतिक्रियासाठी अधिक चालत्या
प्रकारे लवकर करणे हा आहे.
तांत्रिक भाषेत सांगायचे झाल्यास,
त्यांना अधिक लवकर किंवा
हम असुधारित बनवणे हे त्याचे
उद्देश आहे. जेव्हा डीआरआर
यशस्वी होते, तेव्हा ते समुदायांना
हम अधिक असुधारित बनवते, कारण ते
आपलीच परिणाम करतो.
आपल्या कार्य अर्थ असा की डीआरआर
येथेकादमच घटना कमी आणि

[illegible]

धोएण प्रस्तावि करु शकतात.
 या धोरणाचे उद्दिष्ट "विधिव
 कालखंडांमध्ये आणि ठोस
 कालव्यवस्था, निदेशक आणि
 कालमार्गदर्शक ह्यांचे आणि
 उद्दिष्टाचे परिभाषित करणं" हो
 आहे. यासाठी आपत्ती जोखिम
 मंती करण्याचा डीआरआर
 प्रत्यक्षातच काही आढावे आहेत.
 स्थानिक समुदाय आणि स्थानीय
 निवेशकाने प्रक्रियेत सक्रियपणे
 सहभाग असणे गरजेचे आहे. वहा
 देखील एक अडथळा ठरू
 शकतो, कारण लहान मुले आणि
 तरुणांचा ग्राहकपणे अनेकदा
 उद्दिष्ट केले जाते. स्थानिक
 सरकारची भूमिका आणि
 निधीपुरवठा यांचाही विचार
 घ्यावा लागेल.
 यासाठी आवश्यक आहे.
 मंती करण्याचा डीआरआर
 धोरणाची हिंमनावाचा विचार
 केला पाहिजे.

शेतकऱ्यांची तलावात उडी घेऊन आत्महत्या
घडले : पावसापासणी धान पीणू हाथीने गेल्याने कनबाजा
 चान्दपुर नागपौड तालुक्यालाही मीथूर येवचें ६५ वर्षीय शेता
 मुरुळ लखण इडवण यानी राववारी (११ ऑक्टोबर) नावाती
 तलावात उडी घेऊन आत्महत्या केल्याची घटना घडली. सी
 सुलकां व जाजती त तलावाकडे गेल्याचे सांगण्याचे ये. त्याच
 पलीती त्यांच्यावर याप्रको फयानाचेंपुर्ण कर्ज असल्याची
 घडली. ६५ पासआसापीसुर्ण धान कर्ज उडवत झाल्या
 कारणाची परतपडव करी कराराची आणु कुटुंबात उडरनाईक
 कनबाजा, या विवंचनेत ते आणे. शासनात दुकाळ जावारी केर
 असला तरी मरत क्तीत हाणे क्ती म्ळणार, याबाबतीही चिं
 तलेही. घडनेची माहिती म्ळिताच नागपौड पोलीसांनी शोधयती
 सकेली.

पाण्याचा जपून वापर करा
नागरिकांना संधाव्य पाणी
टंचाईची परिस्थिती लक्षात
घेता उपलब्ध पाण्याचा
गैरवापर टाळावा, पाणी जपून
वापरावे असे आवाहन
महापौर निता ठाकरे यांनी केले
आहे.

भूजल पुनर्भरण
भूजल सर्वेक्षण प्राधिकरणातर्फे
च्या मार्गदर्शनाखाली कोरडय

थोडक्यात

लहान मुलांसोबत पालकांचेही होते विकसन : डॉ. अखिलेश पेशवे
बाल जगतमध्ये श्रद्धेय ताई सुकळीकर
स्मृती सप्ताहाचा समारोप

दै. सिंहवाणी वृत्त, नागपूर

बाल जगतमध्ये मुलांचा विकास होतो. बालविकास सप्ताहाच्या माध्यमातून मुलांना सक्षम बनवण्याचा प्रयास करण्याचे उत्तम कार्य बाल जगतमध्ये सुरू असून मुलांसोबत पालकांचे विकसन होत असल्याचे प्रतिपादन राठसूर तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे प्र-कुलपति अखिलेश पेशवे यांनी केले. दीनदयाल शोध संस्थान, बाल जगतर्फे आयोजित करण्यात आलेल्या श्रद्धेय ताई सुकळीकर सप्ताहाचा बवशीर वितरण कार्यक्रमाने समारोप झाला. त्यावेळी ते प्रमुख अतिथी म्हणून बोलत होते. कार्यक्रमाला अध्यक्षस्थानी बालजगतचे अध्यक्ष अभिनंदन पळकरपूर होते. यावेळी बालविकास सप्ताहाच्या मार्गदर्शिका दिवंगत छया गाडे यांना श्रद्धांजली अर्पण करण्यात आली.

विविध स्पर्धांमध्ये प्रथम क्रमांक प्राप्त करणाऱ्या लिटिल लॉरिएट्स, भारतीय कृष्ण विद्या विहार, सक्षम सेवासदन, सावित्री विद्यालय या शाळांनी सहभाग घेतला. यावेळी व्हीएनआयटीचे मानसशास्त्राचे प्राध्यापक डॉ. योगेश देशपांडे व सावित्री शाळेच्या माजी शिक्षिका रिमता बोकारे यांनी नैऋत्य सेवेबद्दल सत्कार करण्यात आला. अभिनंदन पळकरपूर यांनी बालजगत विषयी माहिती दिली. यावर्षी बाल विकास सप्ताहामध्ये ३९ शाळांनी सहभाग घेतला होत, असे ते म्हणाले. संबंधित पुरस्कार प्राप्त करणाऱ्या सावित्री विद्यालयातील स्व. प्रकाशराव प्रमुख उतरा नवरे यांच्या मार्गदर्शनात अकल्पित डिग्रजकर, विजया पक्की, श्रद्धा श्रोती, मंडुबा सुपेकर, प्रतिभा माटोणकर, वर्षा कपले, विनिता मोरकर, मीना जोशी, अंजली पांडे , रमा पिंपळीकर, अनुराधा देशमुख यांनी परिश्रम केले.

मानव विकास सायकलीची प्रतीक्षा कायम!

शैक्षणिक सत्र २०२५-२६ मधील विद्यार्थिनींना

अद्याप सायकली मिळाल्या नाहीत, पालक

आणि विद्यार्थिनींमध्ये असंतोष वाढला

दै. सिंहवाणी वृत्त, राजु फुडें-सावळसा

ग्रामीण तसेच दुर्गम भागातील विद्यार्थिनींना शिक्षणासाठी प्रोत्साहित करण्यासाठी आणि शाळांमधील त्यांची उपस्थिती वाढविण्याच्या उद्देशाने राबविण्यात येणाऱ्या मानव विकास योजनेअंतर्गत मिळणाऱ्या सायकलींची प्रतीक्षा अद्याप संपलेली नाही. शैक्षणिक सत्र २०२५-२६ मध्ये पात्र ठरलेल्या विद्यार्थिनींना अद्याप सायकली मिळाल्या नसल्याने पालक आणि विद्यार्थिनींमध्ये असंतोष वाढत आहे.

योजनेचा उद्देश अर्पण, विद्यार्थिनींना प्रवासासाठी अडचणी मानव विकास योजनेअंतर्गत दूरवसून राहणाऱ्या इस्ता आढीत ते बारावीपर्यंतच्या पात्र विद्यार्थिनींना दरवर्षी सायकली उपलब्ध करून देण्याची तरतूद आहे. विद्यार्थिनींना शाळेत ये-जा करतांना शाळाच्या अडचणी कमी करणे, त्यांची निमित्त उपस्थिती वाढविणे तसेच शाळा अर्धवट सोडण्याचे प्रमाण कमी करणे हा या योजनेचा मुख्य उद्देश आहे. मात्र, शैक्षणिक सत्र २०२५-२६ संपल्यानंतरही पात्र विद्यार्थिनींना सायकली मिळालेल्या नसल्याने योजनेच्या अंमलबजावणीवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. लांबचा प्रवास करून शाळेत येणाऱ्या विद्यार्थिनींना ये-जा करतांना अडचणीचा सामना करावा लागत आहे.

पालकांमध्ये नाराजी, प्रशासनाकडून कार्यवाहीची मागणी सायकली मिळण्याच्या प्रतीक्षेत असलेल्या विद्यार्थिनी आणि त्यांच्या पालकांमध्ये आता निराशा दिसून येत आहे. विद्यार्थिनींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी सुरू करण्यात आलेल्या या योजनेचा लाभ वेळेत मिळाल्या हाच, अशी अपेक्षा पालकांकडून व्यक्त केली जात आहे. शैक्षणिक सत्र सुरू असतानाच सायकली उपलब्ध करून दिल्यास विद्यार्थिनींना निर्यातपणे शाळेत येणे अधिक सोयीचे होऊ शकते. त्यामुळे संबंधित विभागाने या प्रकरणाकडे गांभीर्याने लक्ष देऊन सायकल वितरणाची प्रक्रिया लवकर पूर्ण करावी, अशी मागणी होत आहे.

विद्यार्थिनींना सायकली मिळणार तरी कधी ?

शैक्षणिक सत्र २०२५-२६ मधील पात्र विद्यार्थिनींना सायकली नेमक्या कधी मिळणार, हा प्रश्न आता उपस्थित होत आहे. संबंधित विभागाने सायकल वितरणाबाबतची सद्यस्थिती स्पष्ट करून पात्र विद्यार्थिनींना लवकरात लवकर सायकली उपलब्ध करून देण्यासाठी आवश्यक पावले उचललीत, अशी अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे. विद्यार्थिनींच्या शिक्षणाशी संबंधित या महत्वाच्या प्रश्नाकडे प्रशासन कधी लक्ष देणार आणि मानव विकास योजनेचा लाभ विद्यार्थिनींना नेमका कधी मिळणार, याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे.

प्रमुख मागणी

शैक्षणिक सत्र २०२५-२६ मधील पात्र विद्यार्थिनींना तातडीने सायकलीचे वितरण करण्यात यावे, जेणेकरून त्यांना प्रवासातील अडचणीपासून दिलासा मिळेल आणि त्यांचे शिक्षण विनाअडथळा सुरू राहील.

मुख्यमंत्री देवेन्द्र फडणवीस यांनी घेतले कोराडीच्या श्री महालक्ष्मी जगदंबेचे दर्शन

दुष्काळाच्या संकटाचा सामना करण्यासाठी शासन सज्ज, शेतकऱ्यांना संकटाशी लढण्याची शक्ती मिळावी, यासाठी देवीचरणी साकडे

दै. सिंहवाणी वृत्त, कोराडी
विवर्धनातील प्रसिद्ध तीर्थक्षेत्र असलेल्या कोराडी येथील श्री महालक्ष्मी जगदंबा संस्थानमध्ये अश्विन नवरात्र महोत्सवानिमित्त मुख्यमंत्री देवेन्द्र फडणवीस यांनी आज दुपारी श्री महालक्ष्मी जगदंबा मातेचे दर्शन घेतले. यावेळी त्यांनी विविध पुजाअर्चा करून देवीचे आशीर्वाद घेतले. महाराष्ट्रातील दुष्काळाच्या पारवभूमीवर राज्य शासन या संकटाचा सामना करण्यासाठी सज्ज असून, शेतकऱ्यांनाही या कठीण परिस्थितीशी लढण्याची शक्ती मिळावी, असे साकडे मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी देवीच्या चरणी घातले.

यावेळी मुख्यमंत्री देवेन्द्र फडणवीस यांनी उपस्थित भाविकांना नवरात्रोत्सवाच्या शुभेच्छा दिल्या. मंदिर व्यवस्थापनाच्या वतीने

मुख्यांमन्यांचा सत्कार करण्यात आला. याप्रसंगी राज्याचे परंपरेनुसार उत्साहात प्रारंभ झाला असून, दुसऱ्या दिवशी आई श्री महालक्ष्मी जगदंबेच्या स्वयंभू मूर्तीचे दर्शन घेण्यासाठी हजारो भाविकांनी मंदिरात गर्दी केली. मध्यरात्रीपासूनच भाविकांनी दर्शनासाठी रांगा लावल्या होत्या. जय मठा दी आणि आई जगदंबेचा विजय असो, अशा जयघोषांनी संपूर्ण मंदिर परिसर दमदमून येला. विदर्भासह महाराष्ट्राच्या विविध भागातून तसेच इतर राज्यांतूही

नवरात्रोत्सवात कोराडीमध्ये भाविकांची मांदियाळी श्री महालक्ष्मी जगदंबा संस्थान, कोराडी येथे शारदीय नवरात्रोत्सव दरवर्षी मोठ्या उत्साहात आणि भक्तिमय वातावरणात साजरा

केला जातो. यंदाही नवरात्रोत्सवाला धार्मिक परंपरेनुसार उत्साहात प्रारंभ झाला असून, दुसऱ्या दिवशी आई श्री महालक्ष्मी जगदंबेच्या स्वयंभू मूर्तीचे दर्शन घेण्यासाठी हजारो भाविकांनी मंदिरात गर्दी केली. मध्यरात्रीपासूनच भाविकांनी दर्शनासाठी रांगा लावल्या होत्या. जय मठा दी आणि आई जगदंबेचा विजय असो, अशा जयघोषांनी संपूर्ण मंदिर परिसर दमदमून येला. विदर्भासह महाराष्ट्राच्या विविध भागातून तसेच इतर राज्यांतूही

भाविक मोठ्या संख्येने कोराडी येथे दाखल होत आहेत. नवरात्रोत्सवाकडे संपूर्ण परिसरात भक्ती, श्रद्धा आणि धार्मिक उत्साहचे वातावरण निर्माण झाले आहे. यज्ञ, जप आणि हवनाने मंदिर परिसर भक्तिमय अश्विन नवरात्रोत्सवानिमित्त संस्थानमध्ये विविध धार्मिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे. देवीच्या आराधनेसाठी यज्ञ, जप आणि हवनाने विधी पार पडत असून, वैदिक मंत्रोच्चारामुळे

मंदिर परिसरात आध्यात्मिक वातावरण निर्माण झाले आहे. नवरात्रोत्सवाच्या संपूर्ण कालावधीत दुर्गा सप्तशतीचे पठण सुरू राहणार असून, विविध पुजाविधी आणि धार्मिक कार्यक्रमांच्या माध्यमातून देवीची आराधना केली जाणार आहे. नवरात्र हा आदिशक्तीच्या उपासनेचा, श्रद्धेचा आणि भक्तीचा महत्त्वपूर्ण उत्सव मानला जातो. या उत्सवाच्या निमित्ताने भाविकांसाठी श्री महालक्ष्मी जगदंबेच्या चरणी नतमस्तक होऊन कुटुंबाच्या सुख-समृद्धीसह समाजाच्या कल्याणासाठी प्रार्थना करीत आहेत. भाविकांसाठी संस्थान प्रशासनाकडून विशेष व्यवस्था नवरात्रोत्सवात भाविकांची मोठी गर्दी लक्षात घेऊन श्री महालक्ष्मी जगदंबा संस्थान प्रशासनाच्या संपूर्ण

वतीने दर्शन व्यवस्था, सुरक्षा, स्वच्छता, पिण्याचे पाणी आणि इतर आवश्यक सुविधांचे नियोजन करण्यात आले आहे. भाविकांना सुलभ, सुरक्षित आणि सुव्यवस्थितरीत्या देवीचे दर्शन घेता यावे, यासाठी आवश्यक व्यवस्था करण्यात आली आहे. नवरात्रोत्सवाच्या पुढील दिवसांतही विविध धार्मिक कार्यक्रम आणि पुजाविधी सुरू राहणार आहेत. त्यामुळे आगामी काळातही मंदिरात भाविकांची मोठी गर्दी होण्याची अपेक्षा आहे. आई श्री महालक्ष्मी जगदंबेच्या दर्शनासाठी येणाऱ्या भाविकांमुळे कोराडी परिसरात चैतन्याचे वातावरण निर्माण झाले आहे. श्रद्धा, भक्ती आणि शक्तीचा संगम असलेल्या या नवरात्र महोत्सवात जय माता दी, ज्या जयघोषाने संपूर्ण मंदिर परिसर भक्तिमय झाला आहे.

चघळलेल्या सुपारीच्या तुकड्यांनी उलगाडले वृद्ध महिलांच्या हत्येचे गूढ, शेजारीच निघाला आरोपी!

पळसगाव (राका) येथील ८१ वर्षीय कुसुमबाई कापगते यांच्या हत्या व दागिने चोरी प्रकरणाचा उलगाडा, डीएनए चाचणी ठरली निर्णायक, दुर्गिपार पोलिसांसह स्थानिक गुन्हे शाखेची संयुक्त कारवाई

दै. सिंहवाणी वृत्त, गोंदिया
सडक अर्जुनी तालुक्यातील पळसगाव (राका) येथे एकट्या राहणाऱ्या ८१ वर्षीय वृद्ध महिला कुसुमबाई चैतन्य कापगते यांच्या हत्या व सोन्याचे दागिने चोरी प्रकरणाचा गोंदिया स्थानिक गुन्हे शाखा आणि दुर्गिपार पोलिसांनी यशस्वीरीत्या उलगाडा केला आहे. या प्रकरणात मृत महिलेच्या घराशेजारी राहणाऱ्या विलास किशन मेश्राम (वय ४२) याला अटक करण्यात आली आहे. घटनास्थळी आढळलेल्या चघळलेल्या सुपारीच्या तुकड्यांचे डीएनए नमुने आणि संशोधित नमुने जुळवल्याने या गुन्हाचा छडा लावण्यात पोलिसांना यश आले.

घरात एकट्या असलेल्या वृद्ध महिलेची हत्या करून दागिने लंपास

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, २ सप्टेंबर २०२६ रोजी पिन्यादी परग परगमाद कापगते यांनी दुर्गिपार पोलिस ठाण्यात तक्रार दाखल केली होती. १ ते २ सप्टेंबर दरम्यानच्या रात्री पळसगाव (राका) येथील आल्या घरात एकट्या असलेल्या कुसुमबाई कापगते यांच्या घरात अज्ञात व्यक्तीने चोरीच्या उद्देशाने प्रवेश केला. आरोपीने त्यांची हत्या करून त्यांच्या अंगावरील दोन सोन्याच्या

बांगड्या, एक सोन्याची अंगठी आणि सोन्याचे दागिने असलेली काळी रेत असा एकूण १ लाख २ हजार रुपयांचा ऐवज चोरून नेला. या घटनेमुळे परिसरात खळबळ उडाली होती. दुर्गिपार पोलिस ठाण्यात भारतीय न्याय सहितच्या संबंधित करूनमनुसार गुन्हा दाखल करून तपास सुरू करण्यात आला.

घटनास्थळी सापडलेली सुपारी ठरली महत्त्वाचा पुरावा गुन्हाचे गांभीर्य लक्षात घेऊन आणि अधीक्षक अडचणीत असून त्याची घटनास्थळी भेट देऊन तपासाच्या सूचना दिल्या. त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली स्थानिक गुन्हे शाखा आणि दुर्गिपार पोलिसांनी संयुक्तपणे तपास सुरू केला. सुरुवातीला घटनास्थळावरील सीसीटीवी चित्रण, बोटाचे ठसे, श्वाणपथक मोबाईल फोनच्या माहितीचे विक्षेपण करण्यात आले. मात्र, या तपासातून सुरुवातीला ठोस निष्कर्ष हाती लागला नाही. दरम्यान, घटनास्थळी मृत महिलेच्या अंगावरील दागिने

सापडलेल्या सुपारीच्या तुकड्यांवरील नमुना आणि संशोधित विलास मेश्राम याचा डीएनए नमुना जुळवल्याचे निष्पन्न झाले. या महत्त्वपूर्ण वैज्ञानिक पुराव्यामुळे तपासाला निर्णायक दिशा मिळाली. पोलिसांच्या संयुक्त पध्दतीची कामगिरी डीएनए अहवाल आणि इतर तपासातून मिळालेल्या माहितीच्या आधारे पोलिसांनी विलास मेश्राम याला ताब्यात घेऊन चौकशी केली व त्याला अटक करण्यात आली. वृद्ध महिलेची हत्या करून सोन्याचे दागिने चोरून नेलेल्या प्रकरणात पोलिसांनी आरोपीविरुद्ध पुढील कायदेशीर कारवाई सुरू केली आहे.

या प्रकरणाचा तपास पोलीस अधीक्षक गोरख भामरे आणि अपर पोलीस अधीक्षक अमरप डोंगरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आला. स्थानिक गुन्हे शाखेचे पोलीस निरीक्षक रेवचंद सिंगजुडे यांच्या मार्गदर्शनात तसेच दुर्गिपार पोलीस ठाण्याचे अधिकारी व कर्मचारी यांच्या सहकार्याने ही कारवाई चालू पडली. वैज्ञानिक पुरावे, तांत्रिक तपास आणि पोलिसांच्या प्रयत्नांमुळे वृद्ध महिलेच्या हत्या प्रकरणाचा उलगाडा झाल्याने या तपासाला विशेष महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

आमगावातील मोदी रेसिडेन्शियल परिसरात जलभरावामुळे नागरिक त्रस्त

नहराचे पाणी वस्तीत शिरले, साप आणि विंचवांचा वावर वाढल्याने नागरिकांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न ऐरणीवर

दै. सिंहवाणी वृत्त, आमगाव
आमगाव येथील गोंदिया रोडवरील यू.पी.ए. सिटी आणि मोदी रेसिडेन्शियल परिसरात नहराचे तसेच पावसाचे पाणी साचल्याने नागरिकांना मोठ्या त्रासाला सामोरे जावे लागत आहे. गेल्या अनेक आठवड्यांपासून परिसरात जलभरावाची समस्या कायम असून, पाण्याचा निचरा करण्यासाठी प्रभावी व्यवस्था नसल्याने रहिवासींमध्ये तीव्र नाराजी व्यक्त होत आहे.

परिसरात मोठ्या प्रमाणात पाणी साचल्यामुळे नागरिकांना ये-जा करतांना अडचणीचा सामना करावा लागत आहे. विशेषतः महिला, लहान मुले आणि ज्येष्ठ नागरिकांना याचा अधिक त्रास

सहन करावा लागत आहे. दीर्घकाळ पाणी साचून राहिल्याने अस्वच्छता वाढण्याबरोबरच डागांचा आवाज आणि विविध प्रादुर्भाव धोका निर्माण होण्याची शक्यता आहे. साप आणि विंचवांचा वावर वाढल्याने भीतीचे वातावरण जलभरावामुळे परिसरातील

नागरिकांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्नही गंभीर बनला आहे. साचलेल्या पाण्यामुळे आणि परिसरातील अस्वच्छतेमुळे साप व विंचू यांसारख्या विषारी जीव वस्तीत दिसून येत असल्याचे रहिवासींना सांगितले. नुकतेच राजीच्या वेळी परिसरात फिरत असताना एका रहिवाशाला साप दिसून

आला. या घटनेमुळे भीतीचे वातावरण निर्माण झाले असून, लहान मुले आणि ज्येष्ठ नागरिकांच्या सुरक्षेबाबत चिंता व्यक्त केली जात आहे. कायमस्वरूपी जलनिचरा व्यवस्था करण्याची मागणी या समस्येची गांभीर्याने दखल घेऊन नगर परिषद प्रशासनाने

तातडीने उपाययोजना कराव्यात, अशी मागणी परिसरातील नागरिकांकडून होत आहे. साचलेले पाणी त्वरित बाहेर काढणे, परिसरात स्नायक स्वच्छता मोहीम राबविणे, कीटकनाशकांची फवारणी करणे तसेच साप आणि विंचवांपासून नागरिकांच्या सुरक्षेसाठी आवश्यक उपाययोजना करणे गरजेचे आहे. यासोबतच नहराचे पाणी पावसाचे पाणी साचून येणे, यासाठी योग्य नाल्यांची निर्मिती करून कायमस्वरूपी जलनिचरा व्यवस्था उभारण्याची आवश्यकता आहे. दरवर्षी उद्धवणाऱ्या या समस्येवर केवळ तात्पुरते उपाय न करता ठोस

आणि दीर्घकालीन उपाययोजना कराव्यात, अशी अपेक्षा रहिवासींनी व्यक्त केली आहे. नगर परिषद प्रशासनाने या समस्येची तातडीने दखल घेऊन संबंधित परिसराची पाहणी करावी आणि नागरिकांना दिलासा देण्यासाठी आवश्यक कार्यवाही करावी, अशी मागणी यू.पी.ए. सिटी व मोदी रेसिडेन्शियल परिसरातील रहिवासींकडून करण्यात येत आहे. निवदेन देतेवेळी रजिस्ट्रार मोदी, अन्नय अग्रवाल, जितेंद्र देशे, अनिल अग्रवाल, उर्मिला ब्राह्मणकर, गावरी बरसे, लीला बडोले, माही देशे, पूजा मोदी, प्रीती हत्तीमारे तसेच इतर नागरिक उपस्थित होते.

सामाजिक न्यायासाठी चंद्रघंटा देवीची प्रेरणा

आदिशक्ती, जगज्जननी नवदुर्गेच्या नवरात्रोत्सवातील आजचा तिसरा दिवस. नवरात्रीतील देवीचे तिसरे रूप म्हणजे चंद्रघंटा देवी. मस्तकावर घंटेच्या आकाराची अर्धचंद्राकृती कोर धारण केलेली, सिंहावर आरूढ आणि विविध आयुधांनी सुसज्ज असलेली ही देवी शौर्य, सज्जता, निर्भयता आणि संकटांचा सामना करण्याच्या सामर्थ्याचे प्रतीक मानली जाते. तिचे हे रूप भक्तमध्ये श्रद्धा निर्माण करते आणि अभयाचा संदेश देते. यात्र, चंद्रघंटा देवीचे रूप समाजासमोर एक महत्त्वाचा प्रसंगी उभा करते. अन्याय आपल्या डोळ्यांसमोर घडत असताना आपण त्याविरुद्ध उभे राहण्याचे धैर्य दाखवतो का? देवीच्या हातातील आयुध अन्यायाविरुद्धच्या संघर्षाची, तर घंटेचा नाद समाजजागृतीची प्रेरणा देतो. समाजत अन्याय, शोषण, हडपसाही, क्रौर्य आणि

नवरात्र विशेष - ३ शशिकांत तोटे, दारुळा, जि.यवतमाळ

हिंसा दिसत असताना केवळ चांगल्या विचारांची चर्चा पुरेशी उतर नाही. त्या विचारांच्या बाजूने प्रत्यक्ष कृती करण्याची तयारी समाजमनात निर्माण होणे आवश्यक असते. अशा वेळी चंद्रघंटा देवीचे प्रतीक धैर्य आणि कर्तव्याची जाणीव करून देते. आजही रियायतीवर अन्याय-अत्याचार, मुलींच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न, कौटुंबिक हिंसा, लैंगिक छेड, बालविवाह, स्त्री-पुरुष भेदभाव, अगहण आणि मानसिक शोषण यांसारखी आव्हाने समाजासमोर आहेत. या समस्यांकडे केवळ कायदा आणि सुव्यवस्थेच्या दृष्टिकोनातून पाहून चालणार नाही; त्यामागील सामाजिक मानसिकतेतही परिवर्तन घडवून आणवे लागेल. भारतीय संस्कृतीत देवीला शक्तीचे रूप मानून तिची पूजा

केली जाते. मात्र, प्रत्यक्ष जीवनात रियायतीच्या समानावर आचार होत असतील, तर या पूजेच्या सामाजिक अर्थाचा पुनर्विचार करण्याची वेळ येते. देवीच्या हातातील शस्त्रांचे सामर्थ्य तेव्हाच खऱ्या अर्थाने साध्य ठरेल, जेव्हा समाजातील प्रत्येक स्त्रीला निर्भयपणे जगण्याचा, शिक्षण घेण्याचा, स्वतःचे निर्णय घेण्याचा आणि समानाने जीवन जगण्याचा अधिकार मिळेल. स्त्रीसुरक्षा ही केवळ स्त्रियांची जबाबदारी नसून संपूर्ण समाजाचे कर्तव्य आहे.

कर्मकांडापलीकडील आध्यात्मिकतेचा जागर
आज आध्यात्मिकतेच्या संकल्पनेचा अर्थ व्यापकपणे समजून घेण्याची गरज आहे. केवळ पूजा-अर्चा, नाचगाणे आणि कर्मकांड यांनाच आध्यात्म मानणे म्हणजे त्याच्या मूलभूत मूल्यांकडे दुर्लक्ष करणे होय. श्रद्धेच्या नावाखाली अंधश्रद्धा पसरवणाऱ्या,

लोकांच्या असहायतेचा फायदा घेणाऱ्या भौद्धीसुरीपासून सावध राहणेही काळजी गरज आहे. नवरात्रातील चंद्रघंटा देवीचे रूप भयापुढे मान तुकवण्याऐवजी सत्याच्या मार्गावर ठामपणे चालण्याची शिकवण देते. भीती, स्वार्थ आणि अन्यायाविषयीची उदासीनता दूर केल्याशिवाय समाजात समता आणि न्यायाची उठवणे आणि दुर्बलांना आधार

देणे हीसुद्धा आध्यात्मिक साधनाच आहे. नवरात्रातील चंद्रघंटा देवीचे रूप भयापुढे मान तुकवण्याऐवजी सत्याच्या मार्गावर ठामपणे चालण्याची शिकवण देते. भीती, स्वार्थ आणि अन्यायाविषयीची उदासीनता दूर केल्याशिवाय समाजात समता आणि न्यायाची उठवणे आणि दुर्बलांना आधार

अन्याय करणाऱ्याइतकेच अन्याय सहन करणारे आणि तो पाहूनही मौन बाळगणारे समाजजनही आत्मपरीक्षणच्या कक्षेत यायला हवे. तरुणांच्या हातात समाजपरिवर्तनाच्या प्रत्येक टप्प्यावर तरुणांची भूमिका निर्णायक ठरली आहे. आजच्या तरुणांकडूनही समाजाच्या मोठ्या अपेक्षा आहेत. अन्यायाविषयीची चीड निर्माण होणे स्वाभाविक आहे; मिळणारा निर्भयतेचा आणि संतापपुरती मर्यादित न राहता जबाबदार कृतीतून व्यक्त होणे आवश्यक आहे. देशाचे जबाबदार नागरिक आणि समाजाचे आधारस्तंभ म्हणून तरुणांने आपल्या कर्तव्याची जाणीव ठेवली पाहिजे. देश पसरवणाऱ्या प्रवृत्तीला बळी न पडणे, असत्य आणि अप्रामाणित माहितीचा प्रसार टाळणे, रियाय व बालकांच्या हक्कांचे संरक्षण

करणे आणि अन्यायग्रस्तांना मदतीचा हात देणे, अशा कृतीतून तरुणांनी आपले सामाजिक दायित्व पार पाडू शकते. संविधानाने अधोरेखित केलेल्या समता, स्वातंत्र्य, न्याय आणि बंधुता या मूल्यांचा आदर करून मानवतावादी समाजनिर्मितीसाठी पुढाकार घेणे ही आजच्या तरुणांची जबाबदारी आहे. चंद्रघंटा देवीची आराधना करताना तिच्या हातातील निर्भया न्यायाच्या रक्षणसाठी उभी राहिली, तरच चंद्रघंटा देवीची उपासना समाजपरिवर्तनाचे प्रभावी साधन बनेल. देवीच्या घंटेचा नाद केवळ मंदिरात घुमू नये; तो प्रत्येकाच्या विवेकाला जागवणार आणि अन्यायाविरुद्ध समाजाला एकजुटीने उभे करणारा जागर ठरवा. हीच या नवरात्राची खरी प्रेरणा! शौर्य व शांततेची प्रतिक असलेल्या चंद्रघंटा देवीला नमन.

महत्त्वाचे आहे, तितकेच ते प्रत्यक्ष कृतीत उतरवणेही आवश्यक आहे. अन्याय दिसल्यास त्याविरुद्ध आवाज उठवणे, पीडित व्यक्तींच्या पाठीशी उभे राहणे, भेदभाव नाकारणे आणि मानवी प्रतिष्ठेचे रक्षण करणे, हीच चंद्रघंटा देवीच्या प्रेरणेची खरी फलश्रुती ठरेल. श्रद्धा विवेकाशी जोडली गेली, आध्यात्मिकता सामाजिक बांधिलकीत उतरली आणि निर्भया न्यायाच्या रक्षणासाठी उभी राहिली, तरच चंद्रघंटा देवीची उपासना समाजपरिवर्तनाचे प्रभावी साधन बनेल. देवीच्या घंटेचा नाद केवळ मंदिरात घुमू नये; तो प्रत्येकाच्या विवेकाला जागवणार आणि अन्यायाविरुद्ध समाजाला एकजुटीने उभे करणारा जागर ठरवा. हीच या नवरात्राची खरी प्रेरणा! शौर्य व शांततेची प्रतिक असलेल्या चंद्रघंटा देवीला नमन.

- मो. ९१३०८३५४५८

कर्तृत्ववान स्त्री—महिला सफाई कर्मचारी स्वच्छतेतून आरोग्य जपणारी, समाजाच्या आरोग्याची खरी रक्षक!

महिला सफाई कर्मचाऱ्यांना समर्पित चारोळी... पहारेपासून राबते ती, स्वच्छतेचा ध्यास घेते, घाम गाळून श्रमातून, सुंदर परिसर घडवते; तिच्या कष्टांनी आरोग्याची, नवी पहार उजळते, कर्तृत्ववान श्रमिक नारी, समाजाला दिशा देते! स्त्री म्हणजे केवळ घराचा आधार नाही, तर समाजाच्या आरोग्याची आणि प्रगतीचीही एक महत्त्वाची शिल्पकार आहे. नवरात्रीत आपण देवीच्या विविध रूपांची पूजा करतो. मात्र, आपल्या आजूबाजूला अशीही एक स्त्री आहे, जी दरोजो आपल्या कष्टातून समाजाचे जीवन अधिक स्वच्छ आणि आरोग्यवान बनवते. ती म्हणजे महिला सफाई कर्मचारी! पहारेचा सूर्य उगवण्यापूर्वीच तिच्या दिवसाची सुरुवात होते.

सौ. माधुरी धनोकार, अकोला

शहरातील रस्ते, गल्लीबोळ, सार्वजनिक ठिकाणे स्वच्छ ठेवण्यासाठी ती हातात झाडू, घेऊन कामाला लागते. उन्हाचा तडाखा असो, पावसाची संततधार असो किंवा हिवाळ्याची कडाक्याची थंडी असो, तिच्या कामात खंड पडत नाही. आपण स्वच्छ रस्त्यावरून चालतो, स्वच्छ परिसरात शवास घेतो; पण त्या स्वच्छतेमागे कोणाचे श्रम आहेत, याचा विचार अनेकदा करत नाही. समाजात स्वच्छतेला महत्त्व दिले जाते; परंतु स्वच्छता करण्याच्या हातांना अनेकदा अंधश्रद्धा मानून मिळत नाही. कामाच्या ठिकाणी आरोग्याचे धोके, अपुऱ्या सुविधा, आर्थिक अडचणी आणि

कुटुंबाची जबाबदारी अशा अनेक समस्यांना तोंड देत ही महिला आपले कर्तव्य पार पाडते. दिवसभर समाजाची सेवा केल्यानंतर घरी परतल्यावर ती पुन्हा संसाराला जबाबदाऱ्या सोपवले. तिचे कार्य केवळ रस्ते स्वच्छ करण्यापुरते मर्यादित नाही. स्वच्छ परिसरांमुळे रोगराई रोखण्यास मदत होते, पर्यावरणाचे संरक्षण होते आणि

नागरिकांच्या आरोग्याचे रक्षण होते. त्यामुळे तिच्या श्रमाचे महत्त्व ओळखणे ही केवळ सामाजिक जाणीव नसून आपली जबाबदारीही आहे. आज गरज आहे ती या महिलांना सुरक्षित कामाचे वातावरण, आवश्यक सुरक्षा साधने, योग्य वेतन, आरोग्य सुविधा आणि समान मिळवून देण्याची. स्वच्छतेची जबाबदारी केवळ सफाई

कर्मचाऱ्यांची नसून प्रत्येक नागरिकांची आहे, ही जाणीव समाजात रुजवण्याचीही गरज आहे. नवरात्रीत देवीच्या शक्तीला वंदन करताना या श्रमिक स्त्रीच्या कष्टांनाही सलाम करूया. तिच्या हातातील झाडूला कमीपणाचे नव्हे, तर समाजसेवेचे प्रतीक मानूया. कारण तिच्या श्रमातून स्वच्छतेचा मार्ग खुला होतो आणि निरोगी समाजाची पायाभरणी होते.

स्वच्छता राखणाऱ्या हातांचा समान दर्ज्या श्रमशक्तीचा सन्मान!
संदेश : या नवरात्रीत आपल्या परिसरातील स्वच्छता कर्मचाऱ्यांचा सन्मान करूया. कचरा योग्य ठिकाणी टाकूया, स्वच्छतेची जबाबदारी स्वीकारूया आणि त्यांच्या श्रमांना प्रतिष्ठ देऊया.

लोकांची दिवाळी 'गोड' होणार! तुकारात मुंडेंची बदली नाही

वृत्तसंस्था, मुंबई
अन्नाच्या भेसळीविरोधात मोर्चा उघडणारे धडाडीचे आयएसएस अधिकारी तुकाराम मुंडेंच्या ताऱ्या सोशल मीडिया पोस्टमुळे दसरा-दिवाळीच्या तोंडावर राज्यातल्या नागरिकांना मोठा हिलासा मिळाला आहे. आपली बदली झाली नसून आपण एफडीए विभागातच कार्यरत असल्याचं त्यांनी स्पष्ट केलं. तसेच अन्नाच्या भेसळीविरोधात आपली लढाई सुरूच राहील अशीही मुंडें यांनी म्हटलं आहे. त्यामुळे सणासुदीच्या काळात लोकांना किमान सुरक्षित अन्न मिळण्याच्या हमीची शक्यता आहे.

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील पेपरफुटीविरोधात आणि अग्र्यक्ष विवेक भीमनवार यांच्या राजीनाम्यासाठी पुण्यामध्ये जवळपास ११ दिवस विद्यार्थ्यांनी आंदोलन पुकारलं होतं. सोमवारी (१२ ऑक्टोबर) मात्र, तुकाराम मुंडें यांची बदली झाली नाही, त्यांनी फक्त एमपीएससीच्या चौकशी समितीच्या सचिवापदी निवुक्ती करण्यात आली आहे असं सरकारने स्पष्ट केलं. त्यानंतर आता खूब तुकाराम मुंडें यांची चौकशी समितीच्या सचिवापदी तुकाराम मुंडें यांची निवुक्ती होतं. तुकाराम मुंडें यांची निवुक्ती करण्यात आली आहे. राज्य शासनाच्या घोषणेनंतर काहीकाळ संभ्रमाचं वातावरण निर्माण झाल्याचं दिसून आलं. एमपीएससीच्या सचिवापदी तुकाराम मुंडें यांची निवुक्ती

झाल्याच्या बातम्या पसरल्या. त्यानंतर अन्न आणि औषध विभागाचं काय होणार? राज्यातील अन्नाच्या भेसळीविरोधातील लढाईचं काय होणार? तुकाराम मुंडेंच्या बदलीनंतर ही लढाई कायम राहणार? असे अनेक प्रश्न विचारण्यात येऊ लागले. मध्यरात्रीच्या सुमारास मंत्री शिंदेंदराजे यांच्या शिष्टाईमुळे हे आंदोलन मागे घेण्यात आलं. एमपीएससीमध्ये झालेल्या गैरकारभाराची चौकशी करण्यासाठी सरकारने एक शासक आणि निराधार व्यक्तीने चौकशी समिती नेमली आहे. या चौकशी समितीच्या सचिवापदी तुकाराम मुंडें यांची निवुक्ती करण्यात आली आहे. राज्य शासनाच्या घोषणेनंतर काहीकाळ संभ्रमाचं वातावरण निर्माण झाल्याचं दिसून आलं. एमपीएससीच्या सचिवापदी तुकाराम मुंडें यांची निवुक्ती

डॉ. प्रशांत गायकवाड को 'सनातन गौरव सम्मान' से किया गया सम्मानित

भारतीय सनातन संस्कृति, संगीत एवं ज्योतिष के वैज्ञानिक दृष्टिकोण पर दिया व्याख्यान, २४ हजार विद्यार्थियों को निःशुल्क शिक्षा देने के कार्य की हुई सराहना

दै. सिंहवाणी वृत्त, नागपुर राष्ट्र, संस्कृति एवं समाजजिहें के लिए समर्पित संस्था परिवर्तन योगेश की ३८ वीं सुवर्ण सभा का आयोजन ३ अक्टूबर २०२६ को न्यू दिल्ली में श्रद्धा, गरिमा एवं सांस्कृतिक वातावरण के बीच किया गया। इस अवसर पर भारतीय शास्त्रीय संगीत के साधक, प्रख्यात तबला वादक एवं ज्योतिषाचार्य डॉ. प्रशांत गायकवाड को सनातन संस्कृति के संरक्षण, संवर्धन एवं प्रचार-प्रसार में उनके योगदान के लिए सनातन गौरव सम्मान से सम्मानित किया गया। वह सम्मान परिवर्तन योगेश के उपसंगठन महर्षि सत्यसनातन हिन्दी विद्यापीठ वाराणसी द्वारा प्रदान किया गया। कार्यक्रम में संत डॉ. हरीश मिश्रा, राष्ट्रीय अध्यक्ष, परिवर्तन योगेश, नई दिल्ली; डॉ. योगेश तरेहन, संस्थापक अध्यक्ष, परिवर्तन

योगेश; महामंडलेश्वर निरंकर उदक महाराज, पीठाधीश्वर एवं उपाध्यक्ष, वाराणसी, महर्षि सत्यसनातन हिन्दी विद्यापीठ तथा डॉ. रवि कुमार द्विवेदी, कुपनति, महर्षि सत्यसनातन हिन्दी विश्वविद्यालय, वाराणसी सहित अनेक संत, विद्वान, शिक्षाविद् एवं संस्कृति प्रेमी उपस्थित रहे। कार्यक्रम का शुभारंभ दीप प्रज्वालन के साथ हुआ। इसके पश्चात सामूहिक रूप से वंदे मातरम् का गायन किया गया तथा प्रसार-प्रसार का गीत प्रस्तुत कर उपस्थित जनसमूह को मंत्रमुग्ध किया गया। प्रसिद्ध कथक नृत्यांगना श्रीमती कल्पना शर्मा ने भूतपूजन के उपरान्त प्रस्तुत कर उपस्थित जनसमूह को मंत्रमुग्ध किया गया। कला क्षेत्र में योगदान के लिए उन्हें कला शिरोमणि सम्मान से सम्मानित किया गया। सभा में विद्वता एवं शैक्षणिक योगदान के लिए तीन विद्वानों को विद्यासागर तथा २३ महानुभावों को

विद्यावाचस्पति सम्मान से अलंकृत किया गया। इसी क्रम में डॉ. प्रशांत गायकवाड को सनातन गौरव सम्मान प्रदान किया गया। सनातन संस्कृति और विज्ञान के अंतर्संबंधों पर डॉ. प्रशांत गायकवाड ने भारतीय सनातन संस्कृति की प्राचीनता, प्रकृति से उसके संबंध तथा संगीत, ज्योतिष, परंपरा और आध्यात्मिक चिंतन का गहरा संबंध रहा है। सनातन परंपरा को समझने के लिए उसके सांस्कृतिक, दार्शनिक और प्राकृतिक संघर्षों का अध्ययन आवश्यक है। उन्होंने भगवा रंग को सूर्य की उष्णकालीन एवं सारंगकालीन लायामा से जोड़ते हुए भारतीय संस्कृति प्रतीकों को चर्चा की। उन्होंने जीवन और मृत्यु से जुड़ी

पिंड परंपरा, ग्रहों के प्रतीकात्मक महत्त्व तथा प्रकृति के संरक्षण में पीपल, बरगद और तुलसी जैसे पौधों की भूमिका का उल्लेख किया। उन्होंने यह भी बताया कि भारतीय परंपराओं में प्रकृति के प्रति सम्मान और पर्यावरण संरक्षण की भावना विभिन्न धार्मिक एवं सांस्कृतिक आचरणों में अभिव्यक्त होती है। डॉ. गायकवाड ने संगीत और ज्योतिष के बीच तुलनात्मक संबंधों पर भी अपने विचार प्रस्तुत किए। उन्होंने भारतीय शास्त्रीय संगीत के बारह स्वरों तथा ज्योतिषीय कुंडली के बारह भावों का उल्लेख करते हुए दोनों विषयों के बीच संस्थात्मक समानताओं और उनके सांस्कृतिक संदर्भों की चर्चा की। उन्होंने कथक और तबले की परंपरिक योल-रचना, कृष्ण की बांसुरी तथा भारतीय संगीत की गुरु-शिष्य परंपरा, भारतीय ज्ञान

परंपरा का अध्ययन आधुनिक समय में भी शोध, संवाद और विवेकपूर्ण दृष्टिकोण के साथ किया जाना चाहिए। संगीत, ज्योतिष और भारतीय सांस्कृतिक विरासत के विभिन्न पहलुओं को समझने के लिए परंपरागत ज्ञान के साथ प्रमाण-आधारित अध्ययन भी महत्वपूर्ण है। डॉ. प्रशांत गायकवाड का योगदान केवल मंचीय प्रस्तुतियों और व्याख्याओं तक सीमित नहीं है। वे भारतीय शास्त्रीय संगीत, विशेषकर तबला वादन, के प्रशिक्षण तथा सांस्कृतिक शिक्षा के प्रसार के लिए निरंतर कार्य कर रहे हैं। उनके द्वारा अब तक

लगभग २४,००० विद्यार्थियों को निःशुल्क शिक्षा एवं प्रशिक्षण प्रदान किए जाने की जानकारी दी गई। उनका उद्देश्य आर्थिक एवं सामाजिक परिस्थितियों से परे अधिकाधिक विद्यार्थियों तक भारतीय संगीत और सांस्कृतिक ज्ञान पहुंचाना है। वे गुरु-शिष्य परंपरा के माध्यम से नई पीढ़ी को भारतीय कला, संगीत एवं सांस्कृतिक मूल्यों से जोड़ रहे हैं। उनकी संगीत साधना में परंपरा के विरासत के मार्गदर्शन का भारतीय कला, संगीत एवं सांस्कृतिक मूल्यों से जोड़ रहे हैं। उनके संगीत साधना में परंपरा के विरासत के मार्गदर्शन का भारतीय कला, संगीत एवं सांस्कृतिक मूल्यों से जोड़ रहे हैं। उनके संगीत साधना में परंपरा के विरासत के मार्गदर्शन का भारतीय कला, संगीत एवं सांस्कृतिक मूल्यों से जोड़ रहे हैं।

डॉ. गायकवाड को इससे पूर्व नालंदा विद्यापीठ से ज्योतिष विषय में डॉक्टरेट संबंधी सम्मान/उपाधि प्राप्त हो चुकी जानकारी भी दी गई। हाल ही में उन्हें वाराणसी में गुरु-शिष्य परंपरा के अंतर्गत आदर्श शिक्षक पुरस्कार से सम्मानित किए जाने का भी उल्लेख किया गया। विभिन्न कला, संगीत एवं सांस्कृतिक एवं शैक्षणिक कार्यों को सराहना मिली है। सनातन गौरव सम्मान प्राप्त होने पर डॉ. प्रशांत गायकवाड ने भारतीय संस्कृति, शास्त्रीय संगीत एवं गुरु-शिष्य परंपरा के संरक्षण और प्रचार-प्रसार के

प्रति अपनी प्रतिबद्धता व्यक्त की। उनके कार्यों का प्रमुख उद्देश्य भारतीय सांस्कृतिक विरासत को नई पीढ़ी तक पहुंचाना, विद्यार्थियों को संगीत शिक्षा के अवसर उपलब्ध कराना तथा भारतीय ज्ञान परंपरा के विविध आयामों पर संवाद को प्रोत्साहित करना है। कार्यक्रम का सूत्र संचालन एवं आधार प्रदर्शन पत्रकार संजय कुमार, वाराणसी ने किया। आयोजन की व्यवस्थाओं में सुनील दुमाल, डॉ. टीका सिंह, डॉ. यशवीरदेव प्रसाद शर्मा, आचार्य डॉ. देव कुमार पांडे, राकेश कुमार, डॉ. महेंद्र मोहन अस्थुरी एवं गिरिराज सिंह का योगदान रहा। सुदर्शन सभा ने भारतीय संस्कृति, विद्वता, कला और समाजसेवा के क्षेत्र में कार्यरत प्रतिभाओं को सम्मानित करते हुए सांस्कृतिक मूल्यों के संरक्षण एवं प्रसार का संदेश दिया। डॉ. प्रशांत गायकवाड को प्रदान किया गया सनातन गौरव सम्मान उनके संगीत, शिक्षा और सांस्कृतिक जागरूकता से जुड़े प्रयासों के प्रति सम्मान का प्रतीक रहा।